L'«estat d'ànim» policial

«Elena i Trapero no han de fer de sindicalistes i sí de responsables d'un cos de 18.000 servidors públics al servei dels ciutadans i els seus drets»

Aquesta setmana ha fet un any de la sentència de l'Audiència Nacional que va absoldre el major Trapero i la cúpula dels Mossos pels fets de la tardor de 2017. Una efemèride que ha coincidit amb el dia de les Esquadres, que s'ha celebrat aquest divendres i que el major ha aprofitat per condecorar els que li van fer costat i defensar en el judici a Madrid, i amb una manifestació convocada per aquest dissabte pels sindicats de la policia catalana i les guàrdies urbanes. Els agents asseguren que tenen un "estat d'ànim" baix -així ho van traslladar a ERC i a Junts- i que no se senten prou estimats pel Govern. Alguns sindicats, de fet, han lamentat que al darrer debat de política general no s'aprovés una moció del PSC de suport al cos davant el suposat qüestionament a la seva autoritat que, consideren, implica debatre el model policial i escoltar-se la CUP en aquest assumpte.

El malestar policial no té, per ara, cap fonament. Es basa simplement en apriorismes i suposicions perquè el conseller Joan Ignasi Elena ha fet alguns plantejaments i traçat algunes línies mestres, però encara no s'han operat canvis significatius ni en els comandaments ni en l'organització del cos policial. Sí que hem sabut, en canvi, que es reforçarà amb gairebé 800 nous agents.

Una mirada sobre la Policia de Catalunya deixa en aquest moment com a principals protagonistes del debat el major Trapero, que té la simpatia de la cúpula policial i de gran part de la premsa, i el conseller Elena, que fa equilibris per no desairar el cos i complir amb els compromisos polítics de l'executiu. Després del que va passar amb els incidents posteriors a la sentència del Suprem i les imatges dels desnonaments que hem vist els darrers mesos hi ha hagut un fort qüestionament i s'han compromès canvis.

Trapero va ser absolt per l'Audiència Nacional en una esmena a la sentència del Suprem contra els líders polítics que va requerir que ell desfés els dubtes sobre la seva obediència. Va quedar clar que, per damunt de la lleialtat al Govern, el major era fidel al marc legal espanyol, circumstància que fins i tot el va dur a planificar la detenció del govern de Puigdemont per si així li ho ordenava la justícia. Els qui es van enlluernar amb el 17-A i les faules d'una policia "d'estat" capaç d'actuar al marge dels cossos policials espanyols i que esperaven que els Mossos actuarien a la tardor del 2017 com una policia al servei del projecte republicà van rebre un bany de realisme al judici.

Després de ser absolt, el major va ser restituït en la direcció del cos pel conseller Sàmper i Elena el va ratificar després. De Trapero ningú en qüestiona la professionalitat, però la policia de Catalunya no és el seu vedat particular. Tampoc el dels seus comandaments, dels sindicats policials o del conseller de torn. Com a servidors públics, i per damunt de quin sigui el seu capteniment sobre com ha de funcionar una policia, han d'atendre al model policial que defineixi el Parlament. I sí, la CUP té tot el dret i tota la legitimitat per presidir la comissió que l'ha de debatre i actualitzar.

Elena té un tarannà moderat i mà esquerra i ha dit als Mossos que són "l'orgull del país" i que no deixarà que se'ls "polititzi" i que aquest debat no s'ha de témer. La conselleria ha plantejat mesures com ara feminitzar el cos, reformar la brigada mòbil, incidir en el model de mediació, introduir més mecanismes de transparència i ja ha dut a terme canvis en la defensa dels agents que són víctima d'agressions per impedir l'acarnissament amb els manifestants. Res que no sigui propi d'una policia democràtica del segle XXI.

Si el debat sobre la policia de Catalunya s'allunya del populisme, dels apriorismes, de l'autoritarisme i d'actituds infantils és possible que sigui positiu i que aconsegueixi posar al dia el model sense qüestionar la necessària autoritat que ha de tenir qui té la capacitat i legitimitat per exercir el monopoli de la força. Però per això la primera premissa és que ni Elena ni Trapero actuïn com a sindicalistes amb tarannà corporatiu i sí de màxims responsables d'un cos de 18.000 servidors públics al servei dels ciutadans i els seus drets.